

Verksamhetsberättelse 2017

TEOLOGISKA HÖGSKOLAN STOCKHOLM AB (svb)

TEOLOGI

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Innehåll

Rektor har ordet	3
Programmen i mänskliga rättigheter	4
Teologiska programmen	5
Forskning	6
Studentkår	7
Teologgrupper, församlingskontakter och kaplaner	8
Bibliotek	9
Media, nytt kompletterande namn på högskolan och ny organisation	10
Evenemang under året	11
Studenter med funktionsnedsättning	12
Nationella & internationella kontakter	13
Personal och styrelse	15
Studentstatistik	16
Årsredovisning	18
Förvaltningsberättelse	19
Resultaträkning	21
Balansräkning	22
Noter	24

Rektor har ordet

I de närmast föregående verksamhetsberättelserna har beskrivits hur ett intensivt motiverings- och påverkansarbete pågått för att THS ska få ett utvidgat utbildningsuppdrag och fler utbildningsplatser. 2017 kom genombrottet då regeringen i sin budgetproposition i september föreslog, att resurserna successivt under tre år ska ökas med sammanlagt 50 %, från 199 till 299 utbildningsplatser 2020. Detta var inte minst resultat av ett gott samarbete med Sankt Ignatios, där vi under 2017 startade upp det andra läsåret med östkyrkliga utbildningsprogram.

I höstbudgeten föreslogs även att högskolan, liksom övriga enskilda utbildningsanordnare, ska få ett grundläggande forskningsanslag motsvarande 8 000 kronor per utbildningsplats. Detta var en stor framgång, som vi arbetat för under många år. Enda smolken i glädjebägaren var, att det visade sig att man för THS räknat på 199 utbildningsplatser för 2018-2020, vilket innebär att THS i praktiken tilldelas ett successivt jämförelsevis mindre forskningsanslag än alla andra högskolor. Självfallet gör vi allt för att försöka få till en ändring av detta. För 2020 handlar det om ett bortfall på 800 000 kronor.

En annan stor framgång var att regeringen beslutade att högskolan, efter granskning och rekommendation av Universitetskanslersämbetet (UKÄ), fick tillstånd att utfärda masterexamen i mänskliga rättigheter. Under åren 2008-2017 har THS granskats sju gånger för olika examenstillstånd, till detta kommer tre ordinarie nationella granskningar. Sammanlagt alltså tio granskningar, vilket torde vara ett svårslaget granskningsrekord för en högskola.

I och med att högskolan 2016 fick tillstånd att utfärda licentiat- och doktorsexamen i teologi, kunde vi under 2017 börja anta egna doktorander, vid sidan av det 10-tal som redan fanns i systematisk teologi. Sammanlagt antogs nio doktorander i bibelvetenskap, praktisk teologi och kyrkohistoria.

En annan följd av att THS nu har egen forskarutbildning är att rektor för första gången deltog i det årliga "Nordic Dean's" mötet med dekaner/chefer för de nordiska teologiska institutionerna, denna gång i Stavanger. THS inbjöds därmed också att vara med som arrangör av "Nordic Reception" vid den stora årliga internationella konferensen American Academy of Religion (AAR), Society of Biblical Religion (SBL), som 2017 hölls i Boston den 17-21 november. Flera THS-lärare brukar vara med på denna konferens, som samlade över 10 300 deltagare, med mer än 1 200 seminarier inom alla tänkbara ämnen med koppling till bibel och religion.

Till sist. På den storpolitiska scenen har utvecklingen tagit en vändning som inte många kunde förutse. I flera länder som Ungern, Tjeckien och Polen är demokratin under attack. Österrikes vice förbundskansler har ett nynazistiskt förflutet. I EU-parlamentet har tyska nazister röstats in. Och Sveriges riksdag har en andre vice talman som uttalat att samer, kurder och judar kan få leva i Sverige, men egentligen inte är svenskar. Och i USA jublar ledare inom Ku Klux Klan och nazistiska rörelser över en presidents uttalanden om "skithållsländer". Behovet har aldrig varit större av utbildning och forskning inom mänskliga rättigheter och teologi, kunskapsområden som handlar om våra grundläggande mål och värderingar.

Bromma i februari 2018
Owe Kennerberg
Rektor

Programmen i mänskliga rättigheter (MR)

2017 genomfördes ett 25-tal kurser i MR på grund- och avancerad nivå. Under året utfärdades 14 kandidat- och 3 magisterexamina i MR, samt 4 masterexamina i teologi med huvudområde MR.

MR-kollegiet sköter det löpande arbetet tillsammans med administrationen. Under 2017 genomfördes en strukturell förändring av MR-kollegieverksamheten. Det så kallade MR-lärarkollegiet, dit även alla timlärare inbjudits en gång per år, lades ner och ersattes av ett ämneslärarkollegium, som består av alla tillsvidareanställda lärare, samt studentrepresentant. Ämneslärarkollegiets uppgift är bland annat att presentera och bearbeta nya kurser, utvärdera genomförda kurser och bevaka forskning och pedagogisk utveckling inom ämnet. Definitiva beslut tas sedan, som tidigare, i MR-kollegiet, där även rektor och studievägledare sitter med.

THS fick 2015 tillstånd att utfärda magisterexamen i MR. Efter beslut i styrelsen om förstärkning av lärarkompetensen gick högskolan in med en förnyad ansökan om masterexamen i MR. Efter att UKÅ genomfört sin granskning av ansökan, och rekommenderat regeringen att bevilja THS ansökan om masterexamenstillstånd i MR, tog regeringen den 26 oktober beslutet att följa UKÅ:s rekommendation.

Under året har MR-utbildningen förstärkts genom att två nya lärare, docent Ulf Johansson Dahre, och lektor Linde Lindkvist, gått in som ordinarie undervisande lärare på MR-programmen. Till kompetensförstärkningen hör även att Göran Gunner, som från THS sida på 90-talet var initiativtagare till MR-utbildningen, har gått upp i tjänst vid THS. Vi planerar för ytterligare förstärkning under 2018.

Utbildningsledare har Kjell-Åke Nordquist varit. Uppdraget som utbildningsledare handlar i första rummet om att vara en koordinator för utvecklingsarbetet av utbildningsprogrammen. En annan uppgift är att vara en kontaktperson för studenterna, så att de inte behöver gå till en administratör eller direkt till rektor med sina frågor. Utbildningsledarna är även ledamöter i disciplin- och tjänsteförslagsnämnderna.

MR-dagarna hölls 2017 i Jönköping, och är Nordens viktigaste samlade mötesplats för praktiker, forskare, myndigheter, politiker och ideellt engagerade som arbetar med eller vill lära mer om mänskliga rättigheter. Arrangemanget samlar årligen 3-5 000 besökare, ett 70-tal utställare och omkring 150 programarrangörer.

THS medverkade, förutom genom egen utställning, även genom Linde Lindkvist och Gabriella Olofsson i seminariet *Barns rätt till andlighet*. I FN:s barnkonvention talar man om barns rätt till andlighet. Men vad innebär det? *AI och transhumanism – ska även robotar ha rättigheter?* Det var rubriken på ett annat THS-arrangemang där Susanne Wigorts Yngvesson medverkade, och som handlade om hur vi står inför en mer påtaglig närvaro av robotar i arbetslivet och i hemmet. Hur förändrar denna utveckling uppfattningen om vad en människa är? Behöver vi omdefiniera rättigheter till att omfatta även det transhumana? 2018 hålls MR-dagarna i Stockholm den 15-18 november på Stockholmsmässan i Älvsjö.

Teologiska programmen

Regeringsbeslutet 2016 att ge THS rätt att utfärda licentiat- och doktorexamen i teologi innebar startskottet för ett intensivt arbete med att få allt på plats för att starta upp en egen forskarutbildning i teologi under 2017. (Se vidare "Forskning".)

Utvecklingen och integrationen av de östkyrkliga programmen har tagit fart under 2017 och i september installerades Samuel Rubensson som professor i östkyrklig teologi på THS. Genombrottet med utökade statsanslag under åren 2018 till 2020 innebär att lärarna i de östkyrkliga utbildningsprogrammen successivt kommer att bli THS-anställda.

Under 2017 erbjöds närmare ett 100-tal olika kurser i de teologiska programmen på grund- och avancerad nivå. Petra Carlsson blev under året ny utbildningsledare för de teologiska programmen efter Rikard Roitto. Det löpande arbetet inom de teologiska programmen håller ämnesföreträdarkollegiet i, tillsammans med administrationen och ämneskollegierna.

Under året utfärdades 16 kandidatexamina och en magisterexamen i teologi, samt fyra masterexamen i teologi med huvudområde mänskliga rättigheter. Efter sakkunnigprövning beslutade högskolans styrelse att utse Niclas Blåder till så kallad oavlönad docent i systematisk teologi vid THS.

THS erbjuder flera utbildningsvägar inom teologi/religionsvetenskap. Grundläggande är uppdraget från huvudmannen att utbilda pastorer för Eumeniakyrkan. Men sedan många år har blivande präster inom Svenska kyrkan också varit en betydande studentgrupp vid högskolan. Starten av östkyrkliga utbildningsprogram innebär att på några års sikt kan man räkna med att THS får tre ungefär lika stora studentgrupper, som utgörs av blivande pastorer inom Eumeniakyrkan, blivande präster inom Svenska kyrkan, respektive blivande präster och församlingspedagoger inom de ortodoxa kyrkorna.

En utmaning är att till utbildningsprogrammet *Religion-kultur-samhälle* (RKS) rekrytera en fjärde betydande grupp studenter. Att insikten om behovet av utbildning och forskning inom teologi och religionsvetenskap, ska locka betydligt fler till programmet, som behandlar hur religion, kultur och samhälle påverkar varandra i olika miljöer och epoker, såväl lokalt som internationellt. Religions- och kulturfrågor ser olika ut i olika tider, och i RKS-programmet behandlas såväl deras innehåll, som praktiska konsekvenser för det omgivande samhället.

De studenter som är pastorskandidater i Eumeniakyrkan deltar i, förutom akademiska kurser, även i kommunikationsutbildning inkluderande individuell röst- och talteknik, andligt forum, gudstjänst- och homiletikseminarier och samtal med terapeut för personlig bearbetning. Pastorskandidater som har fullgjort hela detta program, samt det akademiska utbildningsprogrammet, erhåller *Pastoralteologisk examen (Master of Divinity)*.

Under åren 2003 till 2017 har 152 personer, som studerat minst ett år vid THS, ordinerats i Eumeniakyrkan och dess bildarsamfund. Under 2014 ordinerades inga pastorskandidater på grund av nyordningen med ett vägledningsår före ordinationen. Med hänsyn taget till det så har under åren 2003-2017 i genomsnitt 11 pastorskandidater per år, som studerat vid THS, ordinerats till pastorer i Eumeniakyrkan (och dess bildarsamfund).

THS följer samma regler vid antagning till studier, som finns för de statliga universiteten och högskolorna. Högskolan antar alltså inte några till pastors- eller prästkandidater. Samfundet själva ansvarar helt och hållet för detta. Däremot finns ett kontinuerligt samråd mellan högskolan och Eumeniakyrkan, kallat "Utbildningsråd". I detta råd diskuteras frågor som rör pastorsutbildningen och dess utformning och utveckling.

Utbildningsrådet sammanträder som regel två gånger per år med högskolans rektor som ordförande. Utbildningsrådets ledamöter är för närvarande pastorskandidaterna Johan Wikstrom och Tomas Røjder. Eumeniakyrkan representeras av Olle Alkholm, biträdande kyrkoledare, Elisabeth Lindgren, samordnare för bildning och fortbildning, högskolelektor Rune W Dahlén som ansvarar för pastorsrekryteringen, Sara Möller, kyrkostyrelsen, Anne Sundberg, Eumeniakyrkans medarbetarförbund, Markus Landgren, aktiv Eumeniakyrkopastor, samt Ola Rikner, utbildningskoordinator från Eumenia.

Vid sidan av Utbildningsrådet har det under året också funnits en rad andra mötesplatser mellan THS och Eumeniakyrkan. Exempel på detta är att högskolans ledning ett antal gånger under året har fört samtal med kyrkoledarna om olika angelägna samarbetsfrågor. THS är vidare med i Eumeniakyrkans teologiska råd, samt medverkar alltid med en rapport vid kyrkokonferensen.

Forskning

En faktor för att kunna utveckla en kvalificerad forskarutbildning är att högskolan kan attrahera externa medel för att finansiera en långsiktig forskarutbildningsverksamhet. Under några år har arbetet med att få donationer till THS varit framgångsrikt. 2015 beslutade Trefaldighets församling i Stockholm, att donera 10,5 miljoner till forskarstuderanden vid THS. Samma år donerade Sankt Pauls församling drygt tre miljoner till uppgradering av högskolans bibliotek. Under 2016 fördes samtal med Kungsholms baptistförsamling, som i början av 2017 mynnade ut i ett församlingsbeslut att donera 5 miljoner till "Kyrka i samtid", ett forskarseminarium där studenter och doktorander från olika sammanhang undersöker frågor som är avgörande för kyrkans framtid.

I början av 2017 blev THS kontaktad av Lilian och Karl Olof Nilsson, Malmö, som önskade inrätta en forskningsstiftelse. Det mynnade ut i Lilian och Karl Olof Nilssons forskningsstiftelse, Malmö, med ändamål att främja "dels teologisk forskning samt dels fortbildning för pastorer inom Eumeniakyrkan genom att utdela stipendier och forskningsanslag till studeranden vid Teologiska högskolan i Stockholm." Det är mycket glädjande att människor runt om i landet ser vikten av att stödja den utbildning och forskning som bedrivs vid högskolan.

Under 2017 har ett omfattande forsknings- och utvecklingsarbete bedrivits vid högskolan. Lärarnas pågående forskning, artiklar, monografier, rapporter och konferensdeltagande är grunden för den kvalitetsstämpel, som THS har fått till exempel av granskande myndigheter i samband med examensansökningar. Då THS tidigare inte har erhållit något anslag från staten till forskning, är det en bedrift att år efter år ha kunnat upprätthålla en högkvalitativ forskningsverksamhet.

Även under 2017 erhöll flera lärare extern finansiering av sin forskning, både från nationella forskningsråd och mindre stiftelser. Bland annat startade under året ett flerårigt, av Vetenskapsrådet finansierat, projekt om konfliktlösningsdynamik i antiken. Under 2017 beviljades ytterligare en lärare från THS/Sankt Ignatios medel från Vetenskapsrådet för ett flerårigt forskningsprojekt. En mera detaljerad information om lärarnas forskning ges i en separat rapport till styrelse och huvudägare.

Sedan 2008 har THS haft doktorander med doktorandplats vid THS. Dessa forskarstudenter har varit inskrivna som doktorander vid något annat lärosäte. Vid ingången till 2017 hade THS ett 10-tal aktiva doktorander, de flesta verksamma i den med Åbo Akademi och Stockholms stift gemensamma forskarskolan.

Regeringens beslut 2016 att ge THS rätt att utfärda licentiat- och doktorsexamen i teologi, innebar att högskolan under 2017 kunde börja anta egna doktorander. För detta har en organisatorisk ram byggts upp, där ett forskarutbildningskollegium ansvarar för doktorandantagning, antagning av

styrdokument för forskarutbildningsämnena och andra för forskarutbildningen övergripande kvalitetssäkrande frågor. Seniora forskare, post dok forskare, doktorander och (i vissa fall även) masterstudenter möts i olika forskarseminarier. I forskarseminarierna lägger doktoranden regelbundet lägger fram avhandlingsavsnitt. Varje forskarseminarium har en forskningsledare. Inom ramen för forskarseminarierna kan det rymmas forskarskolor och forskningsprojekt, som i sin tur kan vara interdisciplinära. För varje forskarseminarium ansvarar ett forskarämneskollegium.

Högskolan har för närvarande fyra forskarutbildningsämnen: systematisk teologi, med Bengt Kristensson Uggle som forskningsledare; bibelvetenskap, med Thomas Kazen som forskningsledare; praktisk teologi och kyrkohistoria, med Joel Halldorf som forskningsledare; samt östkyrkliga studier, med Samuel Rubensson som forskningsledare.

Nio doktorander har antagits till THS egen forskarutbildning, tre i bibelvetenskap, sex till praktiskt teologi och kyrkohistoria. Tre av de antagna är samfinansierade med Eumeniakyrkan, en med S:t Matteus församling i Svenska kyrkan och en är till största delen finansierad av Lunds Missionssällskap. Det är för THS viktigt att både kunna utannonsera forskarstipendier som vem som helst kan söka, helt oberoende av eventuella avnämningkopplingar, och att samtidigt utveckla former för samverkan med olika närstående organisationer.

Inom teknisk och naturvetenskaplig forskning har det länge betraktats självklart att forskning kan bedrivas i nära samverkan med företag och arbetsmarknad. För THS blir på liknande sätt relationen till kyrkor och samfund viktig när det gäller forskning inom teologi och religionsvetenskap. Kunskap är avgörande när kyrkorna söker att orientera sig i en ny tid. Vad högskolan i praktiken kan göra inom olika forskningsfält blir beroende på de resurser som kan komma THS till del för denna verksamhet.

Studentkår

Studentkåren (STHS) vid THS är delaktig i högskolans olika beslutande och rådgivande organ. En kårstyrelserepresentant är adjungerad, i likhet med rektor och personalrepresentant, i THS styrelse. Det finns studentrepresentanter, i form av ordinarie ledamöter, i MR-kollegiet, MR-ämneslärarkollegiet, ämnesföreträdarkollegium och ämneskollegier i teologi, likaså i disciplinnämnd och tjänsteförslagsnämnd. Medlemskap i studentkåren är obligatoriskt för studerande vid THS.

Kåren arbetar med att främja den studiesociala miljön och att på olika sätt värna studenternas inflytande på högskolan. Under 2017 har STHS fortsatt arbetet för att positivt påverka och förbättra studiemiljön på högskolan, både i och utanför föreläsningar och seminarier. Studentkåren har även arbetat för att öka den sociala programöverskridande sammanhållningen, genom att exempelvis anordna lekar

och övningar för nya studenter på THS under introduktionsdagarna i samband med läsårsstarten. STHS har även anordnat flera event, bland annat två grillkvällar, en spelkväll på Ugglan Boule & Bar och en pepparkakshusbyggartävling. Utöver detta har studentkåren aktivt varit med i planeringen och utförandet av "Student för en dag" och "Öppet hus" som hållits en gång per år på högskolan.

Nuvarande ordförande är Sofia Proohf och vice ordförande är Jonny Nehl Othzén. Studentkåren har möten två gånger om året, ett ordinarie årsmöte på våren och ett extra, så kallat halvårsmöte, på hösten. Under dessa möten får samtliga medlemmar i studentkåren närvara och kandiderande studenter kan väljas in i styrelsen för STHS.

Teologgrupper, församlingskontakter och kaplaner

Stockholms stifts teologgrupp är en förening som är öppen för studenter på THS som tillhör Svenska Kyrkan, men även för studenter av annan eller ingen samfundstillhörighet, som är nyfikna och intresserade av teologgruppens ämnen och diskussioner. Teologgruppen ses ungefär en gång i månaden, främst under lunchtid i högskolans lokaler. Medlemskapet är gratis och ger rösträtt på årsmötet. Gruppens fokus är främst på relevanta frågor för dem som avser en framtida tjänst i Svenska Kyrkan. Ordförande för Stockholms stifts teologgrupp på THS är Sofie Söderin. Anita Elweskiöld, komminister i Västerleds församling, hjälper till under mötena. Hon är kaplan för teologgruppen och erbjuder stöd till de studenter som har behov av en svenskkyrklig pastoral insats.

Vårterminen 2017 utgick från temat "Den mångdimensionella prästen", med besök av Janna Bäcklund, komminister i Västerleds församling, som talade om innebörden i att vara förkunnare. Under ledning av kaplan Anita Elweskiöld, samtalades om att vara själavårdare. Vårterminen bjöd även på ett besök av biskop Eva Brunne och rekryteringsadjunkt Elin Hyldén Gärtner. Träffen hade då temat "Att vara tjänare".

Under höstterminen 2017 har teologgruppen haft fem träffar, inklusive en inledande träff där nya studenter välkomnades till gruppen. Under höstterminen medverkade vid ett tillfälle Petra Carlsson, präst, lärare och utbildningsledare för de teologiska programmen på THS, Marianne Källberg, studierektor och Elin Hyldén Gärtner, rekryteringsadjunkt. Då samtalades det om relationen mellan teologgruppen, högskolan och stiftet. En träff besöktes vi av Gunilla Lindén, komminister i Högalids församling, som talade om hur kyrkan kan vara mer inkluderande. I november kom återigen Elin Hyldén Gärtner och samtalade om rollen som präst. I december hölls årsmöte där delar av styrelsen förändrades. Freja Eriksson avgick som ordförande och ersattes av Sofie Söderin.

Ungefär en gång i månaden har Equmeniakyrkan inbjudit till teologgruppträff på THS. Gäster har varit Kalle Spetz, Tuve Skånberg, Carl-Henric Jaktlund, Ulla-Marie Gunner, Ann-Marie Thedén, Andreas Abrahamsson, Lilian Edman, Klas Johansson, Sara Mellergård, Rickard Lundgren, Mikael Tellbe, Rickard Roitto, Linnea Dyne, Frida Hägglund, Thomas Sandin och Samuel Östersjö. Diakonkandidater som läser på Bromma folkhögskola var med ett par gånger under våren, och på hösten arrangerades en gemensam teologgrupps- och diakongruppträff.

Teologgruppen arrangerade i början av året en tyst retreat på Nya slottet Bjärka-Säby, i första hand för de pastorskandidater som läser campuskurser på THS på minst halvtid. De övriga pastorskandidaterna samlades till retreat- och samtalsdagar på Hjälmgården. Peter Halldorf och Ulla Käll ledde den tysta retreaten, och Gun och Arne Gustafsson retreat- och samtalsdagarna. Den så kallade Svalkanhelgen

i september ägde rum på Vägsjöfors herrgård i Värmland. Resan dit gjordes i buss med besök på tre kyrkohistoriskt intressanta platser. Helgen avslutades med att deltagarna ansvarade för gudstjänster i sex olika kyrkor. Föreningen Equmeniakyrkans teologgrupp hade sitt andra årsmöte i mars med redovisning av retreatkassan och Årsringkassan.

På våren gav teologgruppen ut ett nytt nummer av tidningen Årsringar där hela vinsten går till att stödja pastorsutbildning i Sverige och i de båda Kongostaterna. För att finansiera retreaterna och helgresorna ordnades även bokloppis höst och vår. Hemsidan BliPastor.nu har under året uppdaterats någorlunda regelbundet. Pastorskandidater bloggade framför allt under veckorna före Kallelsedagarna, samt bön- och offerdagen för diakon- och pastorsutbildningen. Broschyrer om att bli pastor respektive diakon togs fram lagom till bön- och offerdagen.

Teologgruppen i Göteborg har haft fyra samlingar och teologgruppen i Jönköping har haft två samlingar. Under våren var det också för första gången en teologgruppsamling i Umeå. Linnéa Lidskog, Rune W Dahlén och pastorskandidater har representerat högskolan och pastorsutbildningen i flera sammanhang för att rekrytera nya pastorskandidater, bland annat på Equmeniakyrkans kyrkokonferens, Equmenias riksstämma, ungdomsledarutbildning samt fjällkurs i Åre, Hönökonsferensen, musikfestivalen Frizon, en kallelse-dag med bibellinjerna på Södra Vätterbygdens folkhögskola och för första gången lektioner på Bibelfjäll i Hemavan om bland annat kallelse. Pastorskandidater har också tagit ett stort ansvar vid Kallelsedagarna, som anordnades i mars av Equmeniakyrkan och Equmenia.

I högskolans gudstjänster predikade under året de regionala kyrkoledarna Lena Bergström, Tomas Hammar och P O Byrskog. De pastorskandidater som hade eller ville ha kontakt med respektive region inbjöds till lunch och samtal i samband med gudstjänsterna.

Bön- och offerdagen för pastors- och diakonutbildningen hölls i mars 2017. Ett rekordstort antal församlingar, 121 stycken, fick besök från THS, diakonutbildningen på Bromma folkhögskola samt från antagningsnämndens ledamöter. Bön- och offerdagen är inte bara viktig på grund av förbönen och insamlingen, utan är också en mycket betydelsefull kontaktyta mellan utbildningarna och församlingarna.

Mycket glädjande var att Equmeniakyrkan under året beslutade att anställa Jonas Eveborn som kaplan på deltid för att på olika sätt stödja pastorskandidaterna i deras utveckling. Som ovan nämnts har Svenska kyrkan Anita Elweskiöld som kaplan för sina prästkandidater. Misha Jaksic är kaplan för de östkyrkliga präst- och församlingspedagogkandidaterna och Samuel Klintefelt är kontaktperson för studenter med anknytning till pingströrelsen.

Bibliotek

2017 har varit ett händelserikt år för biblioteket. En uppgradering av biblioteket initierades för att möta forskarutbildningens behov. Till det tidigare löpande biblioteksarbetet tillkom nya arbetsuppgifter såsom arbetet med e-böcker, forskarstöd och DiVA. Mycket tid har till exempel krävts för att implementera det nya inköpssystemet, så att uppbyggnaden av en digital boksamling kunnat komma igång. Biblioteket har också under året börjat utforska möjligheten att använda ett användarstyrt förvärv av e-böcker, som ett komplement till det övriga förvärvet. Vidare har mycket tid även ägnats åt att skapa och administrera THS öppna publikationsdatabas DiVA. Precis innan jul registrerades och publicerades de första studentuppsatserna och forskningspublikationerna i DiVA.

Arbetet med att bygga upp ett forskarstöd påbörjades under 2017. Bland annat togs initiativ till ett nätverk för forskarstöd och en första träff hölls på THS under hösten. Därutöver har två utbildningstillfällen med externa utbildare om bibliotekets e-resurser arrangerats. Vidare har biblioteket

under höstterminen haft en vikarie för en av THS ordinarie bibliotekarier. Under det gångna året har omflyttningen för att anpassa uppställningen efter Dewey-klassificeringen slutförts och arbetet med att klassa om till Dewey är nu inne i sin slutfas. Användningen av talböcker har fortfarande varit förhållandevis hög under 2017 och ligger kvar på samma nivå som föregående år.

Bibliotekets totala bestånd omfattar omkring 55 000 titlar varav nästan hälften erbjuds som e-böcker. Under år 2017 nyregistrerades cirka 1000 titlar. Biblioteket har ungefär 60 löpande prenumerationer varav hälften som e-tidskrifter. Dessutom får biblioteket cirka 50 tidskrifter som gåva. Biblioteket erbjuder databaserna ProQuest Religion, ATLA Religion database online med ATLASerials (ATLAS) online, samt ProQuest Political Science. ProQuest Religion har omkring 260 tidskrifter varav de flesta i fulltext. ATLAS innehåller cirka 230 tidskrifter i fulltext. Proquest Political Science omfattar omkring 660 varav många i fulltext.

Media, nytt kompletterande namn på högskolan och ny organisation

Under höstterminen lanserades en blogg på THS hemsida där lärare vid THS skriver om allt möjligt som har med akademi, kyrka och samhälle att göra. Höstens rubriker var: *Filmens värld och teologi; Förundran, godhet och religion; Är THS verkligen en bra pastorsutbildning?; Den sekulära tankens kraft; Utbildningshistoria och framtidsutmaning; Gör robotar människor överflödiga?; Att berätta en historia; Sverige och FN-deklarationen om mänskliga rättigheter – några ögonblicksbilder; Rätten till din egen röst och #HereToo.*

THS ger tillsammans med Equmeniakyrkans medarbetarförbund ut skriftserien Tro & Liv. Under 2017 kom två nya titlar. Bo Forsberg: Resan till befrielse. Med bibeln i krig, fattigdom och fredsarbete. Sofia Camnerin och Åke Jonsson (red): Teologi för församlingsbruk.

Under fyra år har arbetet pågått med att finna ett nytt övergripande namn på högskolan, då THS sedan länge har rymt utbildningsprogram i mänskliga rättigheter. När Teologiska högskolan Stockholm bildades, så var det ett adekvat namn då högskolan endast hade utbildningsprogram i teologi. Sedan många år har emellertid en stor utbildningsverksamhet också vuxit fram inom mänskliga rättigheter. Här har det på olika sätt skapat problem med att högskolans namn döljer en väsentlig del av dess verksamhet.

Samtidigt har det byggts upp ett förtroendekapital kopplat till THS/Teologiska högskolan Stockholm/Stockholm School of Theology. Utifrån detta har tanken vuxit fram att på liknande sätt som till exempel Stockholms konstnärliga högskola, marknadsför Dans- och Cirkushögskolan, Operahögskolan och Stockholms dramatiska högskola, ska namnen Teologiska högskolan Stockholm och Högskolan för mänskliga rättigheter användas som beteckningar för verksamheterna inom teologi respektive MR, under ett nytt övergripande namn.

Arbetet gick in en intensiv fas under hösten bland annat med hjälp av utbildningsinstitutet Hyper Island, som genomförde ett projekt där man tog fram förslag på nya loggor, typsnitt och färgskalor som presenterades i en så kallad brand book. Tanken att byta till "Högskolan Stockholm" som övergripande namn, övergavs då Stockholms universitet ansåg att det låg för nära universitetets tidigare namn Stockholms högskola. Målet var att fatta beslut i frågan i styrelsens decembermöte, men styrelsen ansåg sig behöva mer tid för att kunna fatta ett välgrundat beslut. Därför kallades till ett extra styrelsemöte i januari 2018 för att avgöra frågan.

Högskolans expansion i form av nya utbildningsprogram och fler anställda har gjort behovet av en ny organisation allt mer påtagligt. När nu hela den östkyrkliga forskningen och utbildningen ska integreras blir en omorganisation helt nödvändig. Styrelsen fattade därför i decembersammanträdet

beslut om att högskolan under rektor ska organiseras i tre avdelningar med var sin verksamhetsansvarig biträdande rektor. Vid sidan av tidigvarande teologiska program och MR, kommer den östkyrkliga högskoleutbildningen att bli en egen avdelning. De teologiska utbildningarna kommer även fortsättningsvis att ha ämnesföreträdarkollegiet som sitt gemensamma kvalitetssäkrande organ. Omorganisationen ska vara fullt ut genomförd senast vid årsskiftet 2018/2019.

Evenemang under året

3 februari: THS och Eumeniakyrkan inbjöd till en forskardag under temat "Kyrkor i förändring". De två huvudföreläsningarna var "Worship and Confessional Identities in Union, United and Uniting churches", med professor Karen B. Westerfield Tucker, School of Theology, Boston University, samt "Gränsvandring: Postkolonial teori som resurs för teologin i migrationens tid", med professor Michael Nausner, Reutlingen School of Theology. Magnus Lindvall höll i seminariet "Genom enhet och samverkan – om Anders Wibergs betydelse för den unga baptismen". Parallella ämnesseminarier hölls om "Gudstjänsten, teologins och församlingens vitalisering", "Kyrka och samhälle", "Aktörskap, ledarskap och teologisk praxis", och "Tolkning, sociologi och teologisk praxis".

8 mars: Två huvudföreläsningar hölls: "Kvinnors frihet - och Luthers" med teol dr Maria Södling, ansvarig för arbetet med migrationsfrågor vid kyrkokansliet, Svenska kyrkan, Uppsala, samt "Hälso- och sjukvårdspersonalens religionsfrihet och kvinnors reproduktiva självbestämmande och hälsa" med jur dr i medicinsk rätt Kavot Zillén, post dok forskare vid juridiska fakulteten, Stockholms universitet.

15 mars: "Misinterpreters or Critical Resource? Reading Paul with Martin Luther after 500 years" i Immanuelskyrkan, Stockholm, offentlig föreläsning med Stephen Chester, professor i Nya testamentet vid North Park Theological Seminary, Chicago.

24 mars: Öppet hus. Besöksdagen ger den intresserade chansen att få en inblick i kursutbudet, uppleva miljön på högskolan, delta i undervisning samt möta studenter, lärare och studievägledare. Flera miniföreläsningar hölls: "Självvård och psykisk ohälsa", med Cecilia Melder, "Godis för kropp och själ. Välbefinnande och vardagsandlighet i svenska kvinnotidningar", med Anneli Winell, och "Samvetsfrihet - vad ska vi med det till?", med Susanne Wigorts Yngvesson. Ett uppskattat inslag var ett avslutande samtal "Hopp och möjligheter i rädslans tid" mellan Jan Eliasson, före detta vice generalsekreterare för FN och Susanne Wigorts Yngvesson. I anslutning till besöksdagen inbjöd Eumeniakyrkan även till kallelsedagar på fredagskvällen och lördagen, med möjlighet för besökarna att även då orientera sig om de olika utbildningarna.

29 mars hölls bolagsstämma då verksamhetsberättelse och årsredovisning för 2016 presenterades. Göran Alm och Ingemar Nordieng avtackades för sina insatser i styrelsen. Hans Andreasson, Helena Höij, Ingemar Skogö, Lars Dalesjö, Linda Alexandersson och Margareta Larsson omvaldes som ledamöter i bolagsstyrelsen. Som nya ledamöter valdes Hans Ulfvebrand och Sofia Camnerin. Rektor, personalrepresentant, representant för studentkåren och representant för Sankt Ignatios är ständigt adjungerade. Vid styrelsens direkt efterföljande konstituerande möte omvaldes Ingemar Skogö till ordförande och Helena Höij till vice ordförande.

7 april gav programmen i teologi möjlighet för den som önskade att pröva på "student för en dag". 10 april gavs samma möjlighet i programmen i MR.

25 april: Bibelvetenskapliga föreläsningar. "The Human Being at the Bethesda Pool: Healing in the Gospel of John from a Disability Studies Perspective", med teol dr i Nya testamentets exegetik Anna Rebecca Solevåg, lektor och forskningskoordinator vid Misjonshøgskolen i Stavanger. "'Lita aldrig på mäktiga män' (Ps 146:3). Om paratextuellt tämjande av Psaltarens teologier" med teol dr i Gamla testamentets exegetik David Willgren, lärare vid Akademi för ledarskap och teologi i Umeå.

11 maj: En konferens i samverkan mellan THS, SLU och Agora for Biosystems, "Human-Robot Interaction - Heaven or hell. Transhumanism, Etics, and Human Rights". Föreläsare var professor Hans Liljenström, SLU, Uppsala "AI and Ethical dilemmas. A broad introduction to the field"; professor Amy Loutfi, Örebro universitet, talade över temat "Human-Robot Interaction and Social Robotic Telepresence - Interacting with robots and via them"; Eric Stoddart Zacchaeus ämne var "Patron Saint of Surveillance? AI and Ethical dilemmas – a broad introduction to the field", lärare vid School of Divinity, University of St Andrews, Scotland; docent Elin Palms rubric var "Smart borders, humanitarianism and human rights", Linköpings universitet; vetenskapsjournalisten Waldemar Ingdahls tema var "What does transhumanism say about future possibilities and threats?"; och fil dr Henrik Åhman, KTH, föreläste om "Interaction as existential practice. Being and becoming in a digital world".

22 maj: "Violence against the enemies in the Psalms. A comparison with ancient Near Eastern iconography", öppen föreläsning med professor Joel LeMon, Candler School of Theology, Emory University, Atlanta.

28-29 april medverkade Thomas Kazen på teologidagarna i Styrö Missionskyrka under rubriken "Tro, handling och rit – förundran, fascination, blick och beröring. Om hur kroppens känslor och erfarenheter gör oss religiösa."

9 juni: avslutningshögtid för läsåret 2016/2017 med sång, musik, tal och utdelning av examensbevis. Två mycket uppskattade tal hölls: Rikard Roitto, som varit utbildningsledare för de teologiska programmen, svarade för talet till studenterna, och för talet från studenterna stod MR-studenten Malin Nilsson.

28 augusti: läsårsstart med bland annat tal av MR-studenten Anna Winehav och teologistudenten Ninni Tjäderklo. Rektor höll ett välkomsttal och elever från musiklinjen på Bromma folkhögskola medverkade med sång och musik.

22 september: Installation av Samuel Rubenson som professor i östkyrkliga studier vid Teologiska högskolan Stockholm. Installationsföreläsningens tema var "The past is in front of us. On history, time and eternity".

16 oktober: "Bortom det övernaturliga", en seminariedag utifrån temat "religionslös" kristendom (Bonhoeffer). Tomas Walch "Teologin bakom 'Kristen bortom Gud'; Sabina Kojj "Traditionens resiliens"; Thomas Kazen "Funktionell teism"; samt Carl Gustaf Olofsson "Ansvar och flykt".

25 oktober: "Var det tänkt att bli så här?" En samtalskväll i Immanuelskyrkan Stockholm om Palestina och om de kristna i landet efter 50 år av ockupation, under medverkan av Göran Gunner, Anna Karin Hammar, Sofia Camnerin och Sune Fahlgren.

24 november: programmet Religion, kultur, samhälle hade en välbesökt och uppskattad temadag "Jorden vi ärvde – och sålde. Om klimathot och hållbara sätt att leva. Medverkade gjorde bland annat Stefan Edman, biolog, tekn hedersdoktor, föreläsare, författare "Världen vid skiljevägen. Är en mera hållbar utveckling möjlig – vad sker och vad måste till?"; Malin Mobjörk, senior researcher vid SIPRI "Ett förändrat klimat – perspektiv på säkerhet i en brytningstid?"; Staffan Lindberg, musiker, underhållare och föreläsare med klimatfrågor i fokus "Spela roll om hundra år? Om klimat och konsumtion"; samt Anna Axelsson, policyrådgivare i klimatfrågor, Diakonia "Om makt rättvisa och rörelser för förändring".

7 december: Konferens under temat "Trolösa - speglingar av Luther i Bergman och Bergman i Luther". Medverkande bland annat Jan Holmberg, Håkan Holmlund, Kjartan Leer-Salvesen, Caroline Krook, Mattias Lundberg, Jes Nysten, Sofia Sjö, Åke Viberg, Charlotte Wells, och Susanne Wigorts Yngvesson.

Med några undantag hölls varje tisdag under vårterminen, och varje onsdag under höstterminen, gudstjänst i kapellet. Vid ett dussin tillfällen har olika centralt, regionalt och lokalt anställda inom Ekumeniakyrkan predikat. Ett halvdussin gudstjänster har THS-lärare stått för förkunnelsen. Vid några gudstjänster har representanter för Svenska kyrkan medverkat. Utöver detta har internationella gäster och företrädare för andra samfund medverkat.

Andligt forum hålls vid tre tillfällen per termin. Upplägget är en föreläsning som följs av samtal i mindre grupper. Årets föreläsningar var "Kyrkan i livet" med Olle Carlsson; "Praktisk kristendom" med Daniel Alm; Handling och bön må bli ett" med Sofia Camnerin; "Att vara församling i storstaden" med Joakim Hagerius; "Att vara kyrka i förorten" med Elisabeth Nordlander; samt "Att vara kyrka med många språk" med Carin Hemmati.

Studenter med funktionsnedsättning

Lagen om likabehandling av studenter i högskolan syftar till att främja lika rättigheter för alla. Diskrimineringslagen som trädde i kraft 2009 omfattar innehållet i den tidigare lagen om likabehandling av studenter i högskolan och uppmanar högskolan att aktivt verka för alla studenters lika rättigheter, samt motverka diskriminering bland annat på grund av funktionsnedsättning.

Med funktionsnedsättning menas varaktiga fysiska eller psykiska begränsningar av funktionsförmågan i studiensituationen, såsom läs- och skrivsvårigheter/dyslexi, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och dokumenterade psykiska besvär. På THS har samordnaren för studenter med funktionsnedsättning till uppgift att se till att dessa studenter får det stöd de är berättigade till. Monica Helles har under året varit samordnare vid THS. Bland studenter med funktionsnedsättning har den största andelen specifika läs- och skrivsvårigheter/dyslexi.

Med en mjukstart hösten 2016, och sedan fullt ut under 2017, började THS att använda systemet Nais, där studenter med varaktiga funktionsnedsättningar enkelt kan ansöka om särskilt pedagogiskt stöd i sina högskolestudier. Systemet är skapat av UHR i samarbete med Stockholms universitet och samordnarnätverket. Det är ett väl anpassat system, som på ett säkert sätt förenklar hanteringen av intyg och ansökan om stöd.

Samordnarna tillhör ett nationellt nätverk som, förutom kunskapsutbyte via ett samordnarforum på nätet, också träffas i gemensamma konferenser, utbildningsdagar och regionala träffar. I oktober hölls en nationell konferens i Lund under temat "Om mentorskap som pedagogiskt stöd ur verksamhetsnära perspektiv". Region Mitt, som THS hör till, hade en regionträff på Södertörns högskola i februari och en på Kungliga Musikhögskolan i Stockholm i oktober. På regionträffarna brukar praktiska frågor om bedömningar och tillvägagångssätt tas upp.

Nationella och internationella kontakter

Nedan ges några exempel på det omfattande nätverk som THS befinner sig i nationellt och internationellt.

THS-lärare deltar i lekmanautbildningar som anordnas av Equmeniakyrkans regioner.

Denna medverkan möter stor uppskattning. Likaså medverkar lärare i ett stort antal olika former av församlingsrelaterade verksamheter som gudstjänster, RPG-träffar, föreläsningkvällar och medarbetarsamlingar. I samband med Equmeniakyrkans offerdag för sina utbildningar besöktes som ovan nämnts 121 församlingar.

Flera av högskolans personal deltar regelbundet i Equmeniakyrkans arbetsutskott, kommittéer, och konferenser. Rektor är adjungerad i antagningsnämnden för diakon- och pastorskandidater. Vid Equmeniakyrkans årskonferens lämnar högskolan en rapport. Rektor, och vid några tillfällen även utbildningsledaren för det teologiska programmet, har ett par gånger per termin mött kyrkoledarna för samtal.

I Rune W Dahléns tjänst som utbildningssekreterare i Equmeniakyrkan ingår att vara föredragande i antagningsnämnden, samt att sitta i den diakonala linjens utbildningsråd. Därtill kommer medverkan vid distriktsdagar och konferenser av olika slag, förutom ett antal församlingsbesök.

Under 2017 har samverkan med Sankt Ignatios i Södertälje vidareutvecklats och det östkyrkliga programmet hade sin andra läsårsstart 2017. Rektor Olle Westberg är adjungerad till THS styrelse.

THS är med i Stockholms Akademiska Forum som är en organisation för 17 högskolor och universitet i Stockholm, med syfte att i samverkan med Stockholm stad utveckla Stockholm som en ledande kunskapsregion. För mer information se <http://www.staforum.se/>.

Samverkan med Teologiska institutionen vid Uppsala universitet har omfattat exegetisk teologi, systematisk teologi och projektet Cusanus.

Cusanus är ett större samarbete mellan Teologiska institutionen vid Uppsala universitet, Svenska kyrkan, samt Sigtunastiftelsen/Agora for Biosystems. Dessutom medverkar, förutom THS, Chalmers tekniska högskola, Equmeniakyrkan, Ibn Rushd Studieförbund, samt Verbum förlag. Cusanus är ett treårigt utbildnings- och forskningsprojekt som startade 2015 i syfte att bredda diskussionen och öka kunskapen om relationen mellan naturvetenskap och religion, och hur dessa kan interagera med varandra i ett konstruktivt samspel. I första hand involveras teologer och religiösa ledare, men projektet ska även fungera som en resurs för lärare och studenter, liksom för en bredare allmänhet.

Vid universiteten i Uppsala, Umeå och Åbo Akademi har THS haft doktorander med doktorandplats vid THS under 2017.

Rektorerna för de enskilda teologiska högskolorna har mötts en gång under året. Högskolorna som möts är Johan-nelunds Teologiska Högskola, THS och Örebro Teologiska Högskola, som under året blev del av ALT, Akademi för ledarskap och teologi.

Kista folkhögskola och THS har till och från fört samtal sedan 2013. Under 2016 beslöts att pröva ett samarbete för att utveckla folkhögskolans utbildningsprogram i islamsk teologi och ledarskap. Under vårterminen 2017 genomfördes en högskolekurs *Muslimskt liv i Sveriges religiösa landskap*, 5 hp, i form av en uppdragsutbildning inom ledarprogrammet.

De internationella kontakterna är en väsentlig del av THS verksamhet. Högskolans studenter erbjuds möjlighet till olika former av studier utomlands. Göran Gunner hade fram till halvårsskiftet det övergripande ansvaret för internationella kontakter och fältstudieprogram. Därefter tog kursadministratören över administrationen av Erasmus+, Linnaeus-Palme programmet, samt MFS, Minor Field Studies.

Engelskspråkig termin

Sedan 2012 har THS erbjudit ett engelskspråkigt kursprogram varje vårtermin. 2017 deltog i detta program, förutom svenska studenter, två studenter från Myanmar Institute of Theology, Yangon.

Minor Field Studies (Mfs)

En av vägarna till studenters omvärldskontakter är så kallade fältstudiestipendier, MFS, som handläggs av Universitets- och högskolerådet. Under vårterminen åkte en THS-student iväg på MFS-stipendier.

Erasmus+

THS är med i "Erasmus+" som är namnet på EU:s program för utbildning. Erasmus+ har tre fokus: 1. Mobilitet (lärar-, elev- och studentutbyten, kompetensutveckling, fortbildning, studiebesök, erfarenhetsutbyten). 2. Projektsamarbete (strategiska partnerskap och utvecklingsprojekt mellan skolor, lärosäten, utbildningsorganisationer med flera). 3. Stöd för policyförändring (olika verktyg, metoder och arbetssätt för strategisk utveckling på europeisk policynivå). Ingen student eller lärare från THS deltog i programmet under 2017.

Nordplus

THS är medlem i Nordiska Rådets program Nordplus. Genom Nordplus kan studenter, lärare och annan personal på lärosäten inom högre utbildning söka stöd för olika former av internationella samarbeten i Norden och Baltikum. Exempel på samarbeten är student- och lärarutbyten och utveckling av gemensamma studieprogram eller kurser.

Linnaeus-Palme och Myanmar Institute of Theology (MIT)

Sedan 2002 har THS haft samverkan med MIT i form av student- och lärarutbyte, såväl som olika utvecklingspro-

jekt finansierade med hjälp av Diakonia och Makarna J V och Charlotta Lundgrens Stiftelse. Under 2017 deltog två studenter från MIT i det varje vårtermin återkommande engelskspråkiga programmet, och Maung Maung Yin från MIT undervisade på THS några veckor under vårterminen och Lennart Henriksson vid MIT. Kjell-Åke Nordquist undervisade vid MIT i september, men inte som del av LP-programmet. Linnaeus-Palme ska stimulera samarbete mellan universitet och högskolor i Sverige och i utvecklingsländer. Syftet är att öka den svenska högskolans internationalisering.

Candler School of Theology, Emory University, Atlanta

Med Candler School of Theology har THS ett samarbetsavtal syftande till student- och lärarutbyte. Candler School of Theology är knuten till United Methodist Church. Under våren Joel LeMon från Candler en forskningsvistelse vid THS och hösten hade Josef Forsling en forskningsperiod vid Emory.

Internationellt nätverk för utbildningsinstitutioner inom United Methodist Church

The International Association of Methodist-related Schools, Colleges, and Universities (IAMSCU), ett nätverk som bildades 1991 och som idag sammanför över 800 institutioner i över 80 länder. I en europeisk avdelning av detta nätverk ingår till exempel Theologische Hochschule Reutlingen, Tyskland, med vilken THS har ett samarbetsavtal.

New York Theological Seminary (NYTS)

Inget student- eller lärarutbyte under 2017.

North Park Theological Seminary, Chicago (NPTS)

Under året har kontakter tagits för att under 2018 genomföra ett student- och lärarutbyte mellan THS och NPTS.

Wesley Seminary, Washington DC

Med Wesley Seminary har THS ett "Memorandum of Understanding". Wesley Seminary är

liksom Candler School of Theology knuten till United Methodist Church. En student från Wesley Seminary anmälde sig till den engelskspråkiga terminen 2018.

Åbo Akademi

Med Åbo Akademi samverkar THS bland annat ifråga om forskarutbildning, jämför ovan "Forskningsutveckling".

Personal och styrelse

2017-12-31

Anneli Winell, lektor i religionssociologi (50 %)
 Bengt Kristensson Uggla, docent i systematisk teologi, professor i filosofi och kultur (20 %)
 Bjørg Farstad, kursadministratör
 Bo Larsson, adjungerad gästprofessor i systematisk teologi, präst (20 %)
 Caroline Gustavsson, docent i praktisk teologi (75 %, tjänstledig)
 Cecilia Melder, lektor i praktisk teologi, präst (75 %)
 EwaMaria Roos, adjunkt, praktisk teologi (40%)
 Göran Gunner, docent i missionsvetenskap, pastor (50 %)
 Hanna Stenström, lektor i bibelvetenskap, präst (50 %)
 Henrik Hannfors, bibliotekarie (100 %)
 Joel Halldorf, docent i kyrkohistoria (100 %)
 Josef Forsling, vikarierande lektor i bibelvetenskap, biträdande studierektor (100 %)
 Joseph Sverker, extra lektor i systematisk teologi (75 %)
 Kjell-Åke Nordquist, teol. lic., prof. i internationella relationer, utbildningsledare MR (100 %)
 Linde Lindkvist, lektor MR (50 %)
 Liv Tegeman, bibliotekarie (75 %)
 Marianne Källberg, studierektor, pastor (100 %)
 Michael Hjälms, lektor i systematisk teologi, (20 %)
 Monica Helles, studievägledare, samordnare för funktionshindrade (100 %)
 Nils Troselius, bibliotekarie (100 %, tjänstledig)
 Owe Kennerberg, rektor, lektor i systematisk teologi, pastor (100 %)
 Per Ström, vaktmästare (75 %)
 Petra Carlsson, docent systematisk teologi, präst (75%)
 Rikard Roitto, docent i bibelvetenskap, pastor (100 %)
 Rune W. Dahlén, lektor i kyrkohistoria, pastor (25 %)
 Samuel Rubensson, professor östkyrklig teologi (20 %)
 Sara Häggström, doktorand bibelvetenskap (100 %)
 Sophia Tonneman, informationsansvarig (100 %)
 Sune Fahlgren, docent i praktisk teologi, pastor (75 %)
 Susanne Wigorts Yngvesson, docent i systematisk teologi & MR (100 %)
 Thomas Kazen, professor i bibelvetenskap, pastor (100 %)
 Ulf Johansson Dahre, docent MR (50 %)
 Åke Viberg, docent i bibelvetenskap (100 %)

Till detta kommer timlärare.

Styrelsens ledamöter 2017-12-31

Hans Andréasson, Sandviken
 Hans Ulfvebrand, Stockholm
 Helena Höj, Bromma (vice ordförande)
 Ingemar Skogö, Älvsjö (ordförande)
 Lars Dalesjö, Helsingborg
 Linda Alexandersson, Arvika
 Margareta Larsson, Knivsta
 Sofia Camnerin, Hässelby

Till styrelsen är adjungerade: rektor, studentkårsrepresentant, personalrepresentant, samt rektor för Sankt Ignatios.

Studentstatistik

Registrerade studenter, helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR), det vill säga antalet registrerade respektive tenderade poäng delat med 60, samt genomströmning 2008-2017.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Studenter	483	600	535	528	580	658	673	632	606	546
HST	199	225	214	200	217 ¹	240 ²	244 ³	215 ⁴	215 ^{5,6}	249 ⁷
HPR	160	171	193	169	174 ¹	185	185 ³	185 ⁴	178 ⁵	196 ⁷
Genomströmning (%)	81	76	90	84	80	77	76	86	83	79

¹ Exklusive utbytesstudenter 2012: HST 4,5; HPR 3,5.

² Inklusive avgiftsskyldiga HST 0,867; HPR 0.0

³ Inklusive avgiftsskyldiga HST 0,167; HPR 0.75 och utbytesstudenter HST 2.0; HPR 2.0.

⁴ Inklusive avgiftsskyldiga HST 0.5; HPR 0.5 och utbytesstudenter HST 1.5; HPR 1.5.

⁵ Inklusive utbytesstudenter HST 2.0; HPR 2.0.

⁶ Beräknat på nytt sätt från och med 2016 (beräknat exakt per dag). Samma beräkning som 2015 skulle ge resultatet 219.

⁷ Inklusive uppdragsutbildning HST 1.393; HPR 0.083 och utbytesstudenter HST 1.432; HPR 1.25.

Före 2012, då THS hade ett eget betygssystem, kan vi inte vara säkra på att statistiken togs fram på exakt samma sätt som nu.

HST, HPR 2016 och 2017 och genomströmning.

2017 (2016)	TEOLOGI	MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER	TOTALT
HST	167 (137)	82 (78)	249 (215)
HPR	127 (109)	68 (69)	196 (178)
Genomströmning Campuskurser	78% (83%)	83% (88%)	80% (85%)
Genomströmning Distanskurser	65% (52%)	-	65% (52%)
Genomströmning Totalt	77% (80%)	83% (88%)	79% (83%)

Genomströmning för olika studentkategorier 2017 (2016):

Teologi, campus, program: 80% (83%)

Teologi, campus, enstaka kurs: 72% (83%)

Teologi, distans, enstaka kurs: 66% (53%)

Teologi, distans, program: 64% (46%)

MR, campus, program: 85% (90%)

MR, campus, enstaka kurs: 61% (75%)

Studentstatistik (forts.)

Dessa siffror kan jämföras med UKÄ:s redovisningar av prestationsgraden nationellt, som dock släpar efter flera år: Prestationsgraden är ett mått på i vilken utsträckning studenterna tar sina poäng under terminen eller inom två år. De senaste UKÄ-uppgifterna om prestationsgraden avser studenter som var registrerade läsåret 2012/13 och för dem var prestationsgraden 81 procent (85 för campuskurser och 62 för distans). För yrkesprogram var genomströmningen 90 procent, för generella program 85 procent och för fristående kurser 71 procent för campusstudenter och 53 procent för distansstudenter.

Jämfört med de nationella siffrorna från 2012/13 ligger THS siffror för 2017 totalt sett nära riksgenomsnittet. En faktor som vid THS påverkar genomströmningen negativt både 2016 och 2017 är övergången till nya kurser i, framför allt, de teologiska programmen. Eftersom studenternas väg genom utbildningen inte alltid är spikrak så har vi nu ett antal studenter som har påbörjat en utbildning enligt den gamla kursplanen, men måste fortsätta i den nya och då tillgodoräknas vissa moment, vilket påverkar genomströmningen negativt ¹.

Antal utfärdade examina för 2017 (2016)	
Kandidatexamen i teologi, 180 hp	16 (12)
Magisterexamen i teologi, 60 hp	1 (0)
Masterexamen i teologi, 120 hp	0 (1)
Kandidatexamen i mänskliga rättigheter, 180 hp	14 (21)
Magisterexamen i mänskliga rättigheter, 60 hp	3 (1)
Masterexamen i teologi med huvudområde mänskliga rättigheter, 120 hp	4 (0)

- Av totalt 546 registrerade studenter var 382 (70 %) kvinnor och 164 (30 %) män.
- Av de 199 som läste enstaka kurser i teologi var 136 (69 %) kvinnor och 63 (31 %) män.
- Av de 211 programstudenterna i teologi var 120 (57 %) kvinnor och 91 (43 %) män.
- Av de 37 som läste enstaka kurser i MR var 26 (70 %) kvinnor och 11 (30 %) män.
- Av de 150 programstudenterna i MR var 139 (93 %) kvinnor och 11 (7 %) män.

(I grupperna ovan kan samma person förekomma flera gånger – samma person kan ha läst olika program vår- och höstterminen, eller programkurs den ena terminen och enstaka kurs den andra.)

2017 kom det 3 353 ansökningar till högskolans kurser och program, varav 1 196 var ansökningar till program. 2016 kom det 3 729 ansökningar till högskolans kurser och program, varav 1 100 var ansökningar till program. Det totala antalet ansökningar minskade med 10 % 2017 i jämförelse med 2016. Antalet ansökningar till program ökade med knappt 1 % 2017 i jämförelse med 2016.

¹ Ett exempel: En student har läst de gamla bibelvetenskapliga baskurserna men inte religionshistoria. Studenten registreras då på kursen Bibeln och religionerna, 15 hp, men genomför bara momenten som gäller Religionshistoria (5 hp), medan GT och NT tillgodoräknas från hans gamla kurser. Den studenten kan aldrig få mer än 33% i genomströmning. Vi har just nu ganska många sådana 15 hp-kurser där det är tämligen vanligt att studenter redan har gjort en eller flera delar, men ändå registreras på 15 hp, trots att de i verkligheten bara ska (och kan) prestera 5 eller 10 hp.

Årsredovisning

Styrelsen och verkställande direktören
för

Teologiska högskolan Stockholm AB (svb)

Organisationsnummer 556947-8968

får härmed avge

Årsredovisning för 2017

Räkenskapsåret 2017-01-01 -- 2017-12-31

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse

Resultaträkning

Balansräkning

Noter

Om inte särskilt anges, redovisas alla belopp i tusental kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Teologiska högskolan Stockholm AB (svb)
556947-8968

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Teologiska högskolan Stockholm AB (THS AB), med säte i Stockholm, har till föremål för sin verksamhet att direkt eller indirekt bedriva utbildning, forskning och därmed förenlig verksamhet. THS AB är ett aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning enligt Aktiebolagslagen 32 kapitlet.

THS AB ägs till 100% av Equmeniakyrkan. Equmeniakyrkan är ett kristet trossamfund, en gemenskap av församlingar och en gemenskap av människor med övertygelsen att kyrkan är ett redskap som ägs av Gud med syftet att gestalta Guds rike i vår värld.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

I enlighet med sitt uppdrag har THS AB under 2017 bedrivit utbildning och forskning i teologi och mänskliga rättigheter. Den teologiska utbildningen har fokus på att utbilda blivande pastorer till Equmeniakyrkan, men välkomnar alla behöriga som vill läsa vid högskolan. Till exempel läser en stor grupp blivande präster inom Svenska kyrkan vid högskolan. Sedan 2016 ges också ett östkyrkligt utbildningsprogram för blivande präster och församlingspedagoger i de ortodoxa kyrkorna.

Regeringen gav under året THS tillstånd att utfärda masterexamen i teologi. Ett genombrott var att regeringen i höstbudgeten föreslog att THS ska under 2018-2020 få successivt utökade anslag motsvarande sammantaget 100 utbildningsplatser, det vill säga en ökning med 50 procent. Regeringen föreslog också att de enskilda utbildningsanordnarna ska få ett grundläggande forskningsanslag knutet till utbildningsplatserna.

Högskolan erbjuder, förutom högskolekurser, varje år ett antal offentliga föreläsningar, symposier och seminarier i aktuella ämnen, samt medverkar på många andra sätt i utbildning, fortbildning och forskning både nationellt och internationellt. THS lärare är även mycket aktiva i den så kallade tredje uppgiften till exempel som medarbetare i olika tidningar och tidskrifter. Högskolan har även en egen bokserie *Studia Theologica Holmiensia* och ger tillsammans med Equmeniakyrkans medarbetarförbund ut *Tro & Liv skriftserie*.

THS hade vid årsskiftet 4 professorer, 10 docenter, 10 lektorer och 1 adjunkt, förutom ett 10-tal timplärare. 2017 var antalet registrerade studenter 546.

Omsättningen uppgick till 19 644 872 (17 861 725) kronor och resultatet för året blev -596 044 (-447 668) kronor.

Flerårsöversikt, kr

	2017	2016	2015	2014
Nettoomsättning	1 336 100	1 018 353	670 136	2 261 274
Rörelseintäkter	19 644 872	17 861 725	17 241 169	18 369 796
Resultat efter finansiella poster	-596 044	-447 668	-82 968	30 993
Soliditet	16,27%	49,39%	50,67%	57,26%

Teologiska högskolan Stockholm AB (svb)
556947-8968

Förändringar i eget kapital, kr

	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital		Totalt
	Aktie- kapital	Balanserat resultat	Årets resultat	
Belopp vid årets ingång	1 500 000	2 298 754	-447 668	3 351 086
Resultatdisposition enl årsstämma		-447 668	447 668	0
Årets resultat			-596 044	-596 044
Belopp vid årets utgång	1 500 000	1 851 086	-596 044	2 755 042

Resultatdisposition, kr

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel:

- Balanserat resultat	1 851 086
- Årets förlust	-596 044
Totalt	1 255 042

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras enligt följande:

- Balanseras i ny räkning	1 255 042
Totalt	1 255 042

Teologiska högskolan Stockholm AB (svb)
556947-8968

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2017-01-01 2017-12-31	2016-01-01 2016-12-31
Rörelseintäkter	3		
Nettoomsättning		1 336	1 018
Övriga rörelseintäkter		18 309	16 844
Summa rörelseintäkter		19 645	17 862
Rörelsekostnader			
Råvaror och förnödenheter		-74	-62
Övriga externa kostnader		-6 623	-5 537
Personalkostnader	4	-13 542	-12 738
Avskrivning av materiella anläggningstillgångar		-15	0
Summa rörelsekostnader		-20 254	-18 337
Rörelseresultat	2	-609	-475
Finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande poster		14	28
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1	-1
Summa finansiella poster		13	27
Resultat efter finansiella poster		-596	-448
Skatt på årets resultat		0	0
ÅRETS RESULTAT		-596	-448

Teologiska högskolan Stockholm AB (svb)
556947-8968

Balansräkning

TILLGÅNGAR, tkr	Not	2017-12-31	2016-12-31
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	7	59	74
<i>Summa materiella anläggningstillgångar</i>		59	74
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i intresseföretag	8	50	50
Fordringar hos intresseföretag		1 000	1 000
Andra långfristiga värdepappersinnehav	9	966	966
<i>Summa finansiella anläggningstillgångar</i>		2 016	2 016
Summa anläggningstillgångar		2 075	2 090
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		64	51
Fordringar hos intresseföretag		501	925
Övriga fordringar		29	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	10	235	637
<i>Summa kortfristiga fordringar</i>		829	1 613
Kassa och bank			
Kassa och bank		14 033	3 082
<i>Summa kassa och bank</i>		14 033	3 082
Summa omsättningstillgångar		14 862	4 695
SUMMA TILLGÅNGAR		16 937	6 785

Teologiska högskolan Stockholm AB (svb)
556947-8968

Balansräkning

EGET KAPITAL OCH SKULDER, tkr	<i>Not</i>	2017-12-31	2016-12-31
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (15.000 aktier á kvotvärde 100 kr)		1 500	1 500
<i>Summa bundet eget kapital</i>		1 500	1 500
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat		1 851	2 299
Årets resultat		-596	-448
<i>Summa fritt eget kapital</i>		1 255	1 851
Summa eget kapital		2 755	3 351
Långfristiga skulder			
Övriga skulder, erhållna bidrag	5	11 601	1 951
Summa långfristiga skulder		11 601	1 951
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		70	64
Skatteskuld		0	67
Övriga skulder, projektmedel	6	1 723	587
Övriga skulder		232	213
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	556	552
Summa kortfristiga skulder		2 581	1 483
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		16 937	6 785

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag.

Avskrivning

Tillämpade avskrivningstider:

Inventarier, verktyg och installationer 5 år

För inventarier inköpta under december månad, påbörjas avskrivningen nästkommande år.

Långfristiga värdepappersinnehav

Innehav är bokförda till anskaffningsvärdet minskat med eventuell nedskrivning. Nedskrivning sker vid bestående värdenedgång. Samtliga innehav i portföljen värderas kollektivt.

Erhållna bidrag

Erhållna bidrag avser erhållna medel från ideella organisationer för utbetalning till förutbestämda ändamål. Medlen bokförs som skuld när de erhålls och intäktsförs i takt med att villkoren för bidragen är uppfyllda.

Noter till resultaträkningen

Not 2 Specifiering av rörelseresultatet

	2017	2016
Rörelseintäkter		
Utbildningsdepartementet och SST	10 631	10 716
Anslag från huvudman	4 728	4 613
Övriga anslag	1 606	893
Uppdragsutbildning	868	567
Gåvor-bidrag-projektintäkter	1 344	621
Övriga intäkter	468	452
Summa rörelseintäkter	19 645	17 862
Rörelsekostnader		
Lokal- och kontorskostnader	-2 829	-2 721
Resor och reseomkostnader	-732	-480
Marknadsföring	-296	-281
Förvaltningskostnader	-1 949	-1 494
Facklitteratur och tidskrifter	-470	-309
Övriga externa kostnader	-421	-314
Personalkostnader	-13 542	-12 738
Avskrivning av materiella anläggningstillgångar	-15	0
Summa rörelsekostnader	-20 254	-18 337
Rörelseresultat	-609	-475

Not 3 Försäljning till koncernföretag

	2017	2016
Erhållet anslag från Equmeniakyrkan	4 728	4 613
Erhållna bidrag för projekt och övrig försäljning	856	350
	5 584	4 963

Not 4 Personal

Medelantalet anställda	2017	2016
Kvinnor	10	10
Män	11	11
	21	21

Teologiska högskolan Stockholm AB (svb)
556947-8968

Noter till balansräkningen

Not 5 Erhållna bidrag

	2017	2016
Olle Engströms stipendiefond	245	245
THS' stipendiefond	355	395
David Lagergrens stipendiefond	167	167
Forskningsfonden	495	534
FRIFO-fonden	688	610
Kungsholms forskningsfond	4 980	
Sankt Paulsmedlen	1 405	
Trefaldighetsmedlen	3 266	
	11 601	1 951

Not 6 Projektmedel

	2017	2016
Gåvor till biblioteksprojekt och bokinköp	0	65
MFS fältstudier	150	63
Linnaeus-Palme	209	289
Erasmus	59	70
Lundgrens stiftelse (Filippinerna och Burma)	200	100
Vetenskapsrådet	700	
Lunds Missionssällskap	175	
Övriga projektmedel	230	
	1 723	587

Not 7 Inventarier, verktyg och installationer

	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	4 573	4 499
Årets anskaffningar		74
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 573	4 573
Ingående avskrivningar från andelsföreningen (del av inkräm)	-4 499	-4 499
Årets avskrivningar	-15	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-4 514	-4 499
Redovisat värde	59	74

Not 8 Andelar i intresseföretag

	2017	2016
Campusområde Bromma AB, 556634-1334 säte: Stockholm, 50,00% ägarandel	50	50
	50	50

Not 9 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	966	966
Årets anskaffningar		
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	966	966
Ingående nedskrivningar		
Årets nedskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Redovisat värde	966	966

Teologiska högskolan Stockholm AB (svb)
556947-8968

	Ansk värde	Bokf värde	Markn värde
Specifikation värdepappersinnehav			
Nordnet depå, Obligation Global High Yield 1301B	524	524	613
Nordnet depå, Öhman Etiska index Sverige Aktiefond	135	135	131
Nordnet depå, Aktie-Ansvar Sverige Aktiefond	200	200	192
Nordnet depå, likvida medel	7	7	7
Summa Innehav i Nordnet depån	866	866	943
Andelar i Vaneo capital AB, <i>innehav 0,8%</i>	100	100	71
Summa totalt värdepapperinnehav	966	966	1 014

Not 10 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2017	2016
Lokalhyra kvartal 1		425
Prenumerationer biblioteket	81	63
Övrigt	147	149
	228	637

Not 11 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2017	2016
Upplupna semesterlöner inkl. sociala avgifter	181	237
Upplupna sociala avgifter	270	255
Övrigt	105	60
	556	552

Not 12 Moderföretag

THS ägs till 100% av Eumeniakyrkan med säte i Stockholm,
252004-7131

Bromma 2018-03-05

_____
Owe Kennerberg, rektor och verkställande direktör

_____
Ingemar Skogö, styrelsens ordförande

_____
Linda Alexandersson

_____
Hans Andreasson

_____
Sofia Camnerin

_____
Lars Dalesjö

_____
Helena Höij

_____
Margaretha Larsson

_____
Hans Ulfvebrand

Min revisionsberättelse har lämnats 2018-03-
(PriceWaterhouseCoopers AB)

_____
Jonas Grahn, auktoriserad revisor